

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

İSTAÇ İSTANBUL ÇEVRE YÖNETİMİ SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ

2023 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2024

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	9
8.	EKLER.....	40

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Yapısı	3
Tablo 2: Ortak Olunan Şirketler Tablosu	3
Tablo 3: Şirket Aleyhine Açılan Dava Tutarları	9
Tablo 4: 2023 Yılında Satışı Yapılan Atık ve Hurda Miktarı	10
Tablo 5: 2023 Yıl Sonu İtibarıyla Atık Miktarı	11
Tablo 6: Faiz Tahakkuk Ettirilmeyen Şirket Alacaklarına İlişkin Bilgiler	12
Tablo 7: Şirket Tarafından İhale Yapılmadan Üçüncü Kişilere İşlettirilen Hafriyat Sahaları .	23
Tablo 8: 2020-2021-2022 ve 2023 Yıllarında Yapılan Finansal Kiralama Sözleşmelerine İlişkin Bilgiler	26
Tablo 9:Yapılan Finansal Kiralama Sözleşmeleri Sonucunda 2023 Yılı İçerisinde Katlanılan Maliyete İlişkin Bilgiler	26
Tablo 10: Şirket Tarafından İmzalanan Faktoring Sözleşmelerine İlişkin Bilgiler	28
Tablo 11: Kâr Payı Dağıtımına İlişkin Tablo	34
Tablo 12: Huzur Hakkı Alınan Toplantı Sayıları	36

KISALTMALAR

AŞ	Anonim Şirket
BOBİ FRS	Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
İSTAÇ AŞ	İstanbul Çevre Yönetimi Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
KDV	Katma Değer Vergisi
TOB	Tarım ve Orman Bakanlığı
OGM	Orman Genel Müdürlüğü
TFRS	Türkiye Finansal Raporlama Standartları
TMS	Türkiye Muhasebe Standartları
TTK	Türk Ticaret Kanunu
VUK	Vergi Usul Kanunu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Şirket Aleyhine Açılan Davalara İlişkin Gider Karşılığı Ayrılmaması
2. Şirket Faaliyetleri Sırasında Oluşan Atıkların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması
3. Vadesinde Tahsil Edilemeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi

B. Diğer Bulgular

1. Açılış ve Kapanış Kayıtlarında Hatalı Uygulamaların Olması
2. İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması
3. Büyükşehir Belediyesi Tarafından Ödenmesi Gereken Arazi Tahsis Bedelinin Şirket Tarafından Ödenmesi
4. Bilanço Hesapları ile Serbest Bırakılan Hesapların Karşılıklı Olarak Kullanılması
5. Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertleri İçin Yapılan Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması
6. Belediyenin Ortağı Olduğu Şirkette İdareyi Temsil Eden Yönetim Kurulu Üyeliğinin Usulüne Uygun Olarak Belirlenmemesi
7. Hafriyat Sahalarının İhale Yapılmadan ve Orman Genel Müdürlüğü ile Büyükşehir Belediyesi İzni Alınmadan Üçüncü Kişilere İşlettirilmesi
8. Finansal Kiralama İşlemleri İçin Belediye Meclisi Kararı Alınmaması
9. Büyükşehir Belediyesinden Zamanında Tahsil Edilemeyen Alacakların Temlik Edilerek Ek Mali Külfete Katlanması
10. İşçilere Yasal Limitin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması
11. Personel Çalıştırılmasına Dayalı Güvenlik Hizmetinin, Büyükşehir Belediyesinin Doğrudan veya Dolaylı Olarak %50'sinden Fazlasına Sahip Olduğu Diğer Şirkete Doğrudan Hizmet Alımı Suretiyle Gördürülmesi

12. Süreklilik Arz Eden Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Yapılmaması

13. Şirketin Kâr Dağıtımında Bir Ortağın Payının Ödenmesine Karşın Diğer Ortakların Kar Paylarının Ödenmemiş Olması

14. Vergi Borçlarının Zamanında Ödenmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Katlanılması

15. Yönetim Kurulu Toplantılarına Katılmayan Yönetim Kurul Üyelerine Huzur Hakkı Ödenmesi Sebebiyle Şirketin Zarara Uğratılması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

İstanbul Çevre Yönetimi Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İSTAÇ AŞ), İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından, 1580 sayılı Belediye Kanunu (mülga), 3030 sayılı Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun (mülga) ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu (mülga) hükümlerine göre 1987 yılında (ELDAŞ İstanbul Elektrik Dağıtım Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi unvanı ile) kurulmuş olup 31.07.1987 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir.

İSTAÇ AŞ, kamu hukuku ve özel hukuk hükümlerine tabi olarak kurulmuş olup faaliyetlerini ise temel olarak 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'na tabi olarak gerçekleştirmektedir. Ayrıca Şirket, gerçekleştireceği ihaleli işlemlerde 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na tabidir.

Şirketin faaliyet alanı, şirket ana sözleşmesinde gösterilmiş olup başta İstanbul ili sınırları dâhilinde olmak üzere, yurtiçinde ve yurtdışında her türlü atığın toplanması, taşınması, biriktirilmesi, ayrıştırılması, laboratuvarında tahlil ve analiz edilmesi, termik, biyolojik ve benzeri gibi mevzuatın öngördüğü şekillerde bertarafı ve geri kazanımı; kıyıların ve denizlerin temizlenmesi, deniz araçlarından kaynaklanan atıkların toplanması, taşınması, bertarafı ve geri kazanımı, caddelerin, meydanların ve yolların elle veya mekanik araçlarla süpürülmesi, yıkanması ve temizlenmesi; atıklardan elektrik enerjisi üretimi; çevre danışmanlık ve müşavirlik hizmetleri verilmesi; çevrenin korunması ve çevre bilincinin geliştirilmesine yönelik eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerinde bulunulması ve bu tür faaliyetlerin desteklenmesi; yukarıda sayılan faaliyetlerle ilgili her türlü tesis ve organizasyonların kurulması, işletilmesi ve üçüncü şahıslar eliyle işletilmesi gibi işlerden oluşmaktadır.

Şirket, yasalara ve kuruluş amacına uygun olan işlerin yapılması için özette; tesis ve organizasyonlar kurabilir, işletebilir, işlettirebilir, elektrik enerjisi üretebilir ve satabilir, çevrenin korunması ve çevre bilincinin geliştirilmesi amacıyla eğitim faaliyetlerinde bulunabilir, yayın çıkarabilir, telif hakkı satın alabilir, gerekli olan her türlü menkul ve gayrimenkul malları, menkul kıymetleri satın alabilir, satabilir, kiraya verebilir, aynı hak tesis edebilir, ipotek ve menkul rehni tesis edebilir, konusu ile ilgili pazarlama yapabilir, belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yapacağı ihalelere teklif verebilir, sözleşme

imzalayabilir, taahhüt ettiği mal, hizmet ve yapım işlerini yapabilir veya yaptırabilir, ithalat ve ihracat işlemlerinde bulunabilir, kredi alabilir, finansal kiralama sözleşmeleri imzalayabilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Şirket, 6102 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda kurulmuş bir anonim şirkettir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından temsil ve idare olunur. Yönetim kurulu üyeliğine gerçek veya tüzel kişiler seçilebilir. Bir tüzel kişi yönetim kuruluna üye seçildiği takdirde, tüzel kişiyle birlikte, tüzel kişi adına, tüzel kişi tarafından belirlenen, sadece bir gerçek kişi de tescil ve ilan olunur; ayrıca, tescil ve ilanın yapılmış olduğu, şirketin internet sitesinde hemen açıklanır. Tüzel kişi adına sadece, bu tescil edilmiş kişi toplantılara katılıp oy kullanabilir. Yönetim kurulu niteliği gereği sürekli bir organdır.

Anonim şirket yönetim kurulu; ortakların sermayelerinin korunması ve değerlendirilmesini, şirket alacaklılarının da alacaklarını emanet ettikleri, idare ve temsile yetkili bir organdır. Yönetim kurulu, anonim ortaklığın kanunla öngörülmüş zaruri bir organdır.

Şirketin yönetim organı olan Yönetim Kurulu, Başkan ve Başkan Vekili ile birlikte toplam 19 kişiden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu üyeleri, 21.04.2022 ve 16.03.2023 tarihli Olağan Genel Kurul ile 19.08.2022 ve 22.09.2022 ve 28.09.2023 tarihli Olağanüstü Genel Kurul kararları ile seçilmişlerdir.

Şirketin idari birimleri; 31.12.2023 tarihi itibarıyla Genel Müdürlük, Genel Müdürlüğe bağlı 19 Müdürlük ve bu Müdürlüklere bağlı 45 Şeflik ile Hukuk Müşavirliğinden oluşmaktadır.

Şirkette çalışan personel sayısı, 31.12.2023 tarihi itibarıyla 4866'dır. Çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu ve 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortaları Kanunu hükümlerine tabidir.

1.3. Mali Yapı

İSTAÇ AŞ'nin nominal sermaye tutarı 128.000.000,00.-TL olup sermayesinin tamamı ödenmiştir.

Şirketin 2023 yılı dönem sonu itibarıyla aktif toplamı 5.725.500.101,57.-TL, net satışları 7.669.071.481,21.-TL, dönem net karı ise 810.439.991,95.-TL'dir.

Şirketin sermaye ve hisse yapısına ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 1: Sermaye ve Ortaklık Yapısı

Sermaye Sahibi	Sermaye (Pay) Tutarı (TL)	Sermaye (Pay) Oranı (%)
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı	124.137.856,00	96,9827
İstanbul Elektrik Tramvay ve Tünel İşletmeleri Genel Müdürlüğü	2.161.792,00	1,6889
Metro İstanbul Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	1.659.264,00	1,2963
İstanbul Ağaç Peyzaj Eğitim Hiz. ve Hayvanat Bahçesi İşletmeciliği Sanayi ve Ticaret AŞ	26.880,00	0,021
İSFALT İstanbul Asfalt Fabrikaları Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi	14.208,00	0,0111

Şirketin iştirak ederek ortaklık kurduğu kuruluşlara aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo 2: Ortak Olunan Şirketler Tablosu

İştirakin Adı	Sermaye Miktarı (TL)	Sermaye Oranı (%)
İsbak İstanbul Bilişim ve Akıllı Kent Teknolojileri AŞ	29.023,00	0,0402
Kiptaş İstanbul Konut İmar Plan Turizm Ulaşım San. ve Tic. AŞ	109.386,00	0,0259
İsper İstanbul Personel Yönetim AŞ	4.150.000,00	4,6111
İstanbul İmar İnşaat AŞ	26.960,00	0,0008
İsttelkom İstanbul Elektronik Haberleşme ve Altyapı Hizmetleri San. Ve Tic. AŞ	7.000.000,00	14,0000
İstanbul Uygulamalı Gaz ve Enerji Teknolojileri Araştırma Müh. San. Ve Tic. AŞ	19.875.000,00	39,7500
İstanbul Dijital Medya AŞ	3.250.000,00	25,0000
Boğaziçi Tesis Yönetim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret AŞ	50.000,00	0,5000
İstgüven İstanbul Güvenlik AŞ	1.000.000,00	10,0000
Güvensu Sanayi ve Ticaret AŞ	1.750.000,00	10,0000
İsetaş İstanbul Elektrik Tedarik AŞ	14.700.000,00	49,0000
İya Danışmanlık AŞ	2.500.000,00	25,0000
İspark İstanbul Otopark İşletmeleri Tic. AŞ	992.500,00	5,0000
Formula İstanbul Yatırım AŞ	6.703.148,00	3,6629

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Şirketin Muhasebe Sistemi

6102 sayılı Kanun'da; bu Kanun'a tabi gerçek ve tüzel kişilerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanun'un 175 ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorunda olduğu belirtilmiştir.

Söz konusu yetkiye istinaden Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği 26.12.1992 tarihinde yayımlanmış ve 01.01.1994 tarihinden itibaren yürürlüğe girmiştir. Şirketin tabi olduğu muhasebe sistemi 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde yer alan Tekdüzen Hesap Planıdır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. 7/A seçeneğinde, giderler yapıldıkları anda ilgili defter-i kebir hesaplarına fonksiyon esasına göre kaydedilirken, söz konusu giderler aynı zamanda yardımcı defterlerde hem çeşit esasına hem de ilgili gider yerlerine göre izlenir. 2022 yılı aktif toplamı 14.008.700,00 TL'yi veya net satışları toplamı 28.016.300,00 TL'yi aşan üretim ve hizmet işletmeleri, 2023 yılına ilişkin maliyet hesaplarını 7/A seçeneğine göre tutmak zorundadırlar. Şirketin 2022 yılı aktif toplamı 3.130.029.482,58 TL ve 2022 yılı net satışları 4.918.331.705,05 TL olup bu tutarlar yukarıda yazılı tutarların üzerinde gerçekleştiğinden Şirket, muhasebe kayıtlarını 7/A seçeneğine göre tutmaktadır.

1.4.2. Şirketin Raporlama Sistemi

Anonim şirketin finansal tabloları hakkındaki hükümlere 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yer verilmiştir. Kanun'un 514 ve 515'inci maddelerine göre yönetim kurulu, geçmiş hesap dönemine ait, Türkiye Muhasebe Standartlarında öngörölmüş bulunan finansal tablolarını, eklerini ve yıllık faaliyet raporunu, bilanço gününü izleyen hesap döneminin ilk üç ayı içinde hazırlar ve genel kurula sunar. Anonim şirketin finansal tabloları, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre şirketin malvarlığını, borç ve yükümlülüklerini, öz kaynaklarını ve faaliyet sonuçlarını tam, anlaşılabilir, karşılaştırılabilir, ihtiyaçlara ve işletmenin niteliğine uygun bir şekilde; şeffaf ve güvenilir olarak; gerçeği dürüst, aynen ve aslına sadık surette yansıtacak şekilde çıkarılır.

Kanun'un 516'ncı maddesine göre yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu ise, Şirketin, o yıla ait faaliyetlerinin akışı ile finansal durumunu, doğru, eksiksiz, gerçeğe uygun ve dürüst bir şekilde yansıtmalıdır. Yıllık faaliyet raporunda finansal durum, finansal tablolara göre değerlendirilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 88'inci ve Geçici 1'inci maddeleri uyarınca tâbi oldukları kanunlar gereği defter tutmakla yükümlü olan gerçek veya tüzel kişi tacirler, münferit veya konsolide finansal tablolarını Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe Standartlarına (TMS) uygun olarak hazırlamaları gerekmektedir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 397'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca bağımsız denetime tabi olacak işletmeleri belirleme yetkisi Cumhurbaşkanına aittir. 2018/11597 sayılı BKK'da (ve söz konusu kararın yerini alan 30.11.2022 tarihli 2022/6434 sayılı Cumhurbaşkanı Kararında) bağımsız denetime tabi olacak şirketlere ilişkin ölçütler belirlenmiştir. Şirket bu kapsamda bağımsız denetime tabidir.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından alınan ve 19.09.2018 tarih 30540 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Kurul Kararına göre bağımsız denetime tabi olup TFRS'yi uygulama zorunluluğu bulunmayan işletmelerin münferit ve konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında BOBİ FRS'nin uygulanmasına; ancak söz konusu kurum, kuruluş ve işletmelerin isteğe bağlı olarak TFRS'leri uygulayabileceğine karar verilmiştir. Bu minvalde Şirket bağımsız denetime tabi olup BOBİ FRS / TFRS'de öngörülen finansal tabloları (Finansal Durum Tablosu, Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu, Özkaynak Değişim Tablosu ve Nakit Akış Tablosu) hazırlamaktadır.

1.4.3. Şirket Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu
- Envanter defteri

Şirketin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Şirketin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin

denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şirket, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'na ve ayrıca Kanun'a dayanılarak hazırlanan ikincil mevzuat düzenlemelerine tabi olmadığından, Şirket'te bu Kanun'un tanımladığı şekilde bir iç kontrol sistemi bulunmamaktadır.

Şirket, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri uyarınca kurulmuş olup iç kontrol sistemi bu Kanun hükümleri doğrultusunda değerlendirilmiştir. Bilindiği üzere, iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrol sistemi, Şirket yönetimi ile diğer ilgili personel tarafından; işletmenin amaçlarına ulaştığına, faaliyet ve işlemlerin etkin olarak gerçekleştirildiğine, kanun ve düzenlemelere uyulduğuna dair makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan ve uygulanan bir sistemdir. Bu amaçla, iç kontrol sistemi şirket hedeflerinin gerçekleştirilmesi açısından tehdit oluşturan faaliyet risklerinin de ortaya konulmasını sağlayacak şekilde tasarlanır ve uygulanır.

6102 sayılı Kanun'un "Görev dağılımı" başlıklı 366'ncı maddesinin ikinci fıkrasında yönetim kurulunun; işlerin gidişini izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulamak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabileceği ifade edilmiştir. Ancak, Şirkette söz konusu düzenlemede belirtilen mahiyette bir komisyon kurulmamıştır.

Sermaye şirketlerinin tabi olacağı bağımsız denetim usul ve esasları 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu kapsamında belirlenmiştir. Şirket, tüzel kişiliği haiz ve bağımsız denetime tabi olduğundan; yıllık olarak bağımsız denetim faaliyeti, ilgili bağımsız denetim kuruluşu tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Yapılan bağımsız denetim faaliyeti; Şirkete ait yıllık finansal tablo ve diğer finansal verilerin, tablo ve bilgiler için belirlenmiş kriterlere uygunluğunu ve doğruluğunu sağlayabilecek yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtlarının elde edilmesi amacıyla uygulanır. Bu uygulama esnasında incelenen ve denetimi yapılan bilgi ve belgelerin kapsamına bakıldığında (birimler arası yazışma, kayıtlara esas teşkil eden belgeler, belgelere ilişkin şirket dışı teyit vs.) bağımsız denetimin Şirketin iç kontrol sisteminin denetimini de kapsadığını söylemek mümkündür.

Yukarıda belirtildiği üzere Şirket, 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabi olmamakla birlikte, Şirket bünyesinde iç kontrolün sağlanmasına ilişkin olarak uygulamalar mevcuttur:

Şirkette, kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların bir iç yönerge ile açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği, iş akış süreçlerinin belirlendiği,

yetki devirleri ve sınırlarının belirlendiği, görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesinin dikkate alındığı görülmüştür.

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik olarak İnsan Kaynakları Yönetmeliği hazırlanmış olup söz konusu Yönetmelik kurum çalışanlarına duyurulmuştur.

Kurumun faaliyetleri ile ilgili süreçler performans kriterleri ve riskler tanımlanmış, kontrol faaliyetleri belirlenmiştir. Belirlenen kontrol faaliyetlerinin uygulanması için görev tanımları oluşturulmuş, sorumlular belirlenmiş, talimat ve prosedürler hazırlanmıştır.

Şirkette ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlaması yapılmaktadır. Her yılsonunda, bir sonraki yılın eğitim ihtiyaç analizi yapılmakta, sonrasında gelecek yılın eğitim planı hazırlanmaktadır.

Şirkette yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkânı sunacak bir yönetim bilgi sistemi olarak SAP programı kullanılmaktadır. Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edilmiştir.

Belediye şirketleri 5018 sayılı Kanun'a tabi olmamasına rağmen İSTAÇ tarafından yıllık faaliyet raporu hazırlanmakta ve faaliyet sonuçları ile değerlendirmeleri, faaliyet raporunda gösterilmektedir.

Şirket organizasyon yapısı içinde iç denetim fonksiyonunun etkin yerine getirilebilmesi amacıyla İç Denetim Müdürü ile bu pozisyona bağlı bir İç Denetim Uzmanı görevlendirilmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

İstanbul Çevre Yönetimi Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi (İSTAÇ AŞ) 2023 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve Şirket tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Şirket Aleyhine Açılan Davalara İlişkin Gider Karşılığı Ayrılmaması

Şirket aleyhine açılan davaların bulunduğu ve bu davalara ilişkin gider karşılığı ayrılmadığı görülmüştür.

1 Sıra No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'ne göre; kısa vadeli diğer borç ve gider karşılıkları 379 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabında izlenir ve 37 Borç ve Gider Karşılıkları Hesap Grubunun diğer hesapları içinde yer almayan ve önemlilik kavramına göre de ayrı ayrı hesaplarda izlenmesi mümkün olmayan borç ve gider karşılıkları bu hesaba alacak, ödenmeleri halinde de borç kaydedilir.

Yapılan incelemede, 31.12.2023 tarihi itibarıyla Şirket aleyhine açılmış ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen davalar bulunduğu, ancak bunlar için gider karşılığı kaydı yapılmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 3: Şirket Aleyhine Açılan Dava Tutarları

Dava Konusu	Dava Değeri (TL)
Asliye Ticaret	16.884.500,08
Sulh Hukuk	308.770,00
Asliye Hukuk	12.319.068,84
İş Davaları	13.736.481,53
Toplam	43.248.820,45

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine Şirket tarafından özetle; Vergi Usul Kanunu (VUK) kapsamında ve Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) kapsamında olmak üzere iki set mali tablo hazırlandığı, dava karşılığının söz konusu mali tablolardan TMS kapsamında hazırlanan sette ayrıldığı, VUK kapsamında hazırlanan mali tablolarda ise vergisel açıdan gider yazılabilesinin mümkün olmaması nedeniyle dava karşılığı ayrılmadığı belirtilmiştir.

Ancak Şirket aleyhine açılan davalara ilişkin karşılık giderinin vergisel açıdan gider kabul edilmemesi, ilgili tutarın muhasebeleştirilmemesi yönünde hüküm doğrumamakta olup, söz konusu gider karşılığının ayrılmasının ve ilgili hesaplarda izlenmesinin, mali tabloların doğru bilgi sunması ve ileride ödenmesi muhtemel yükümlülüklerinin takip edilebilmesi açısından gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, Şirkete açılan davalara ilişkin tutarların 379 Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabına kaydedilerek gider karşılığı ayrılması gerekmektedir.

BULGU 2: Şirket Faaliyetleri Sırasında Oluşan Atıkların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Şirket bünyesindeki faaliyetler sırasında oluşan atıkların muhasebe kayıtlarında yer almadığı görülmüştür.

1 Sıra No'lu Muhasebe Sistemi Genel Tebliği'ne göre; 157 Diğer Stoklar Hesabı, 15 Stoklar Hesap Grubundaki stok kalemlerinin hiçbirinin kapsamına alınmayan ürün, artık ve hurda gibi kalemlerin yer aldığı hesaptır. Buna göre Şirket'in faaliyetleri sırasında ortaya çıkan atıkların 157 Diğer Stoklar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

Şirket bünyesindeki faaliyetler sonucunda oluşan atık türleri ve tanımları ile atık yönetiminden sorumlu olanlar Şirketin Atık Yönetimi Prosedüründe belirlenmiştir.

Yapılan incelemede; Şirket faaliyetlerinde kullanılan araçların bakım ve onarımları sırasında atık yağ, akümülatör, ömrünü tamamlamış lastikler ile atık yakma faaliyetleri sırasında yakma tesisi külü vb. atıklar oluştuğu, bunların bir kısmının 2023 yılında satışa konu edildiği, 2023 yıl sonu itibarıyla ilgili sahalarda tutulan atıklar bulunduğu, satışa konu edilen ve stoklarda bulunan atık ve hurdalara ilişkin 157 Diğer Stoklar Hesabına herhangi bir kayıt yapılmadığı tespit edilmiştir.

2023 yılında satışı yapılan atık ve hurda bilgileri ile 2023 yıl sonu atık miktarı aşağıdaki gibidir:

Tablo 4: 2023 Yılında Satışı Yapılan Atık ve Hurda Miktarı

Mal Hizmet	Miktar	Birim	Birim Fiyatı	Tutar (TL)
Akü Hurdası	28.590	Kg	16,50	471.735,00
Sıvı ve Katı Atık Yağ	3.300	Kg	16,10	53.135,60

Külden Çıkan Demir Atığı	500.000	Kg	2,00	1.000.000,00
Hidrolik Atık Yağ	6,00	Ton	4.750,00	28.500,00
Motor Şanzıman ve Yağ	17,60	Ton	4.750,00	83.600,00
Değerlendirilemeyen Atık	85.750	Kg	5,50	471.625,00
			Toplam	2.108.595,60

Tablo 5: 2023 Yıl Sonu İtibarıyla Atık Miktarı

Atık Türü	Atık Miktarı (kg.)
Ömrünü Tamamlamış Lastikler	4.400
Kurşunlu Piller ve Akümülatörler	3.000
Araçlardan Çıkan Metaller	3.750

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; satışa konu edilen atıkların herhangi bir üretim sonucu ortaya çıkan, üretim artığı, kırpıntı ya da hurda olmadığı, daha önce gider ya da maliyet (Hizmet Üretim Maliyeti) olarak kayıtlarda yer aldığı, 157 Diğer Stoklar Hesabına alınması için, gider hesaplarına alacak kaydı yapılması gerekeceği, bu durumda gerçek durum ile tutarsızlık ortaya çıkacağı ve muhasebenin temel kavramlarından özün önceliği ilkesinden bahsedilerek, bu ilke gereği satışa konu atık ortaya çıktığında stoklar ile ilişkilendirilmeden hasılat yazılmasının uygun olacağı ifade edilmiştir.

Ancak Şirket faaliyetleri sırasında ve faaliyetlerde kullanılan araçların bakım ve onarımları sırasında ortaya çıkan atık ve hurdalar, daha önce gider ya da maliyet olarak muhasebeleştirilmiş bir taşıt ya da hizmet maliyeti unsurundan ayrı olarak fiziken ambarda tutulan ve sonrasında satışa konu edilebilen ayrı bir stok niteliğindedir. Özü itibarıyla gider ya da maliyeti azaltıcı bir unsur olarak ortaya çıkan stokların, gider hesaplarında bırakılması muhasebenin özün önceliği ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Söz konusu atık ve hurdaların satışa konu edildiklerinde muhasebeleştirilmesi, sahalarda tutulan stokların muhasebe kayıtlarında yer almamasına, stoklara ilişkin fiili durum ve muhasebe kayıtları arasında tutarsızlığa neden olmaktadır.

Bu itibarla, Şirket'in faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan atık ve hurdaların muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 3: Vadesinde Tahsil Edilemeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi

Şirketin süresi içinde tahsil edilemeyen ticari alacaklarına gecikme faizi tahakkuk

ettirilmediği görülmüştür.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Ticari İşlerde Faiz" başlıklı 8'inci maddesi uyarınca ticari işlerde sözleşmenin tarafları, gecikme faizi alınmasını ve uygulanacak faiz oranını sözleşmede serbestçe belirleyebilirler.

Aynı Kanun'un 1530'uncu maddesinde; "(2) Ticari işletmeler arasında mal ve hizmet tedariki amacıyla yapılan işlemlerde, alacaklı, kanundan veya sözleşmeden doğan tedarik borcunu yerine getirmiş olmasına rağmen, borçlu, gecikmeden sorumlu tutulamayacağı hâller hariç, sözleşmede öngörülmüş bulunan tarihte veya belirtilen ödeme süresinde borcunu ödemezse, ihtara gerek olmaksızın temerrüde düşer....(7) Bu madde hükümleri uyarınca alacaklıya yapılan geç ödemelere ilişkin temerrüt faiz oranının sözleşmede öngörülmediği veya ilgili hükümlerin geçersiz olduğu hâllerde uygulanacak faiz oranını ve alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası her yıl ocak ayında ilan eder." denilmektedir

Yukarıdaki hükme istinaden; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca 01.01.2023 tarihinden itibaren mal ve hizmet tedarikinde alacaklıya yapılan geç ödemelerde uygulanacak temerrüt faiz oranı %11,75 alacağın tahsili masrafları için talep edilebilecek asgari giderim tutarı ise 800,00.-TL olarak belirlenmiştir.

Diğer yandan; tekdüzen muhasebe sistemimiz tahakkuk esasına dayanmaktadır. Tahakkuk esaslı muhasebe sistemi uygulamasında mali işlem ve olayların ortaya çıktıklarında kaydedilmesi gerekmektedir. Sözleşme hükümlerinin zamanında yerine getirilmemesine bağlı olarak ortaya çıkan ve şirket açısından sözleşmeye bağlı bir alacak haline gelen gecikme faizi tutarlarının asıl alacak gibi nakit akışına bağlı olmaksızın muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, şirketin kamu idarelerinden olan alacakları süresinde tahsil edilemediği halde söz konusu alacaklar için gecikme faizi tahakkuk ettirilmediği tespit edilmiştir.

Tablo 6: Faiz Tahakkuk Ettirilmeyen Şirket Alacaklarına İlişkin Bilgiler

Alacaklı Olunan İdare	Alacağın Toplam Tutarı (TL)	Alacağın Vadesi	31.12.2023 tarihi itibarıyla Gecikme Süresi (Gün)
İstanbul Çevre ve Şeh. İklim Değ. İl Müdürlüğü	4.374.602,48	8.10.2023	84
Bahçelievler Belediyesi	299.819,25	25.08.2023	128
Artvin Belediyesi	50.268,00	20.02.2023	463

Enez Belediyesi	35.400,00	31.10.2022	427
Şarköy Belediyesi	14.160,00	29.11.2021	763

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; vadesinde tahsil edilemeyen alacakların kamu kurumlarından olan alacaklardan oluştuğu, kamu kurumlarından olan alacakların 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu gereği haczedilemeyeceği, Şirketin kamu kurumlarından olan alacaklarına vade farkı faturası düzenleyemediği, kamu kurumları haricinde yapılan işlemlerde vadesinde ödenmeyen alacaklar için vade farkı faturası düzenlendiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirket cevabında kamu idaresinden olan alacaklara faiz işletilemeyeceğine dair herhangi bir mevzuat hükmü dayanak gösterilmemektedir. Şirketin vadesinde tahsil edemediği alacaklarına faiz işletilmemesi şirket menfaatlerine uygun düşmemektedir. Türk Ticaret Kanunu esaslarına göre, kar amacı güderek faaliyet göstermekte olan Şirket'in alacaklarının takibinde özel veya kamu ayrımı yapmaksızın temerrüde düşmüş alacakları için sözleşme hükümleri temelinde gecikme faiz oranının belirlenmesi ve hesaplanan faiz tutarlarının da tahakkuk esaslı muhasebe sisteminin gereği olarak muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Açılış ve Kapanış Kayıtlarında Hatalı Uygulamaların Olması

Şirket'in 2022 yılı kapanış ve 2023 yılı açılış kayıtlarında yer alan hesapların aynı anda alacaklı ve borçlu çalıştığı görülmüştür.

I Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği'nde, dönem başı işlemleri; envanter çıkarmayı, bilanço günündeki varlıkları, alacakları ve borçları saymak, ölçmek, tartmak ve değerlemek sureti ile kesin bir şekilde ve detaylı olarak tespit etmek şeklinde tanımlanmıştır.

İşletmenin hesap döneminin açılış envanteri aslında bir önceki hesap döneminin kapanış envanterinden oluşturulmaktadır. Faaliyetleri devam eden işletmelerde her dönemin sonunda yapılan envanter, izleyen yılın dönem başı envanteri yerine geçmektedir.

Dönem sonunda borç karakterli hesaplar alacaklandırılarak, alacak karakterli hesaplar ise borçlandırılarak kapatılır ve bir sonraki dönem başında söz konusu hesaplar ters kayıtlarla açılarak açılış bilançosu oluşturulur.

Açılış ve kapanış kayıtlarının incelenmesi neticesinde; alacak ve borç karakterli hesapların hem alacak hem borç kayıtlarının yapıldığı tespit edilmiştir. Örneğin; açılış kaydında 102 Bankalar Hesabı hem alacaklandırılmış hem de borçlandırılmış aynı şekilde kapanış kaydında söz konusu hesap hem alacaklandırılmış hem de borçlandırılmıştır.

Muhasebe mantığına aykırı olarak açılış kaydında bazı hesaplar hem alacaklı hem de borçlu çalıştırılarak nihai denklik sağlanmıştır. Bir işletmenin açılış kaydında borç karakterli hesapların alacak, alacak karakterli hesapların ise borç çalışmaması gerekmektedir. Söz konusu husus tek düzen hesap planının çalışma mantığına aykırılık oluşturmaktadır.

Şirket bulgu konusu edilen hususun kullanılan yazılım programından kaynaklandığını ancak program üzerinde yapılan iyileştirme sonucunda 2023 yılı kapanışı ile 2024 yılı açılış kayıtlarında hatanın düzeltildiğini ifade etmiş olsa da bulgu konusu 2023 denetim dönemine ilişkin olarak düzeltilememiştir.

Bu itibarla Şirketin mali işlemlerinin sağlıklı, güvenilir ve tam bilgi içerecek şekilde mevzuata uygun olarak muhasebeleştirilmesi gerektiği bilinmelidir.

BULGU 2: İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullandırılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması

Şirkette çalışan işçilerin sosyal hakları olan yıllık ücretli izinlerinin zamanında düzenli olarak kullandırılmadığı ve bu nedenle birikmiş yıllık izin sürelerinin bulunduğu görülmüştür.

Anayasa'nın "Çalışma şartları ve dinlenme hakkı" başlıklı 50'nci maddesinde; dinlenmenin çalışanların hakkı olduğu ve bu haklar ile şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği; 56'ncı maddesinde yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu; 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği; 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli

izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izninin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ile işverence tutulması zorunlu kayıtların şekline ilişkin hususların Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelik ile gösterileceği belirtilmiştir.

Bu Kanun hükmüne istinaden 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili olarak İş Kanunu'na benzer düzenlemeler yapılmıştır.

Aynı Kanun'un 103'üncü maddesinde ise yıllık ücretli izni bu Kanunun 56'ncı maddesine aykırı olarak bölen veya izin ücretini 57'nci maddenin üç ve dördüncü fıkralarında belirtilen usule aykırı olarak ödeyen veya eksik ödeyen veya 59'uncu maddedeki hak edilmiş izni kullanmadan iş sözleşmesinin sona ermesi halinde bu izne ait ücreti ödemeyen veya 60'ıncı maddede belirtilen yönetmeliğin esas ve usullerine aykırı olarak izin kullandırmayan veya eksik kullandıran işveren veya işveren vekiline bu durumda olan her işçi için iki yüz yirmi (220,00.- TL) Türk Lirası (2023 yılında 1.683.-TL) verileceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı'nın 30.06.2021 tarihli ve 31527 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Tasarruf Tedbirleri konulu 2021/14 sayılı Genelge'sinde; 4857 sayılı Kanun kapsamında çalışan işçilerin yıl içinde kazandıkları yıllık ücretli izin sürelerinin ilgili yıl içerisinde, önceki yıllarda hak kazanıp kullanmadıkları yıllık izin sürelerinin de yürütülen hizmetlerde aksamaya sebep olmayacak şekilde azami üç yıl içerisinde kullandırılması gerektiği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan düzenlemelere göre işverenin yıllık izinleri kullandırma yükümlülüğünü yerine getirmemesi ve işçinin de izin hakkından feragat etmesi mümkün değildir. Diğer taraftan işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları ücrete dönüşmekte ve yıllık izin karşılığı yapılacak olan bu ücret ödemesi de işçinin son ücreti üzerinden yapılacağından yüksek tutarlarda ödeme yapılmasına neden olmaktadır. Ayrıca anayasal bir hak olan yıllık izinlerin kullandırılmaması durumunda idareler, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 103'üncü maddesi gereğince idari para cezası ile karşı karşıya kalabilmektedir.

Yapılan incelemede, Şirkette görev alan 36 işçinin 100 gün ve üzerinde birikmiş izinlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu işçiler emekli olduklarında veya herhangi bir şekilde iş

akitleri sona erdiğinde mevzuat hükümleri gereği yıllık izin hakları karşılığında işçinin son ücreti dikkate alınarak izin ücreti ödeneceğinden idareler açısından öngörülemeyen giderler ortaya çıkacaktır.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; personelin yıllık izinlerinin kullanılması ile ilgili çalışmaların yapıldığı, müdürlüklerin izin planlamasının yapılması konusunda bilgilendirildiği, çalışmalarını aksatmayacak şekilde yıllık izinlerin kullanılması çalışmalarının devam ettiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yapılan açıklamalar çerçevesinde Şirkette çalışan işçilerin yıllık ücretli izinlerinin, mevzuata uygunluk ve Şirkete ek mali külfet getirmemesi amacıyla biriktirilmeden, zamanında ve düzenli olarak kullanılması sağlanmalıdır.

BULGU 3: Büyükşehir Belediyesi Tarafından Ödenmesi Gereken Arazi Tahsis Bedelinin Şirket Tarafından Ödenmesi

Atık Yakma ve Enerji Üretim Tesisinin Enerji İletim Hattının Yapılması, Elektrik Enerjisi Üretimi ve Atık Yakma ve Enerji Üretim Tesisinin İşletilmesi İşi'ne ilişkin arazi tahsis giderinin, İBB tarafından ödenmesi gerekirken Şirket tarafından ödendiği anlaşılmıştır.

İBB ile Şirket arasında imzalanan 19.02.2019 tarihli sözleşmenin "Diğer Hükümler" başlıklı 25'inci maddesinin ilgili hükmü aynen aşağıdaki gibidir:

"25.3. Tesisle ilgili İdare'nin ödemesi gereken orman arazi tahsis bedeli hariç her türlü harç, vergi, kira ödemeleri müteahhide aittir.

Sözleşme hükmünden anlaşılacağı üzere arazi tahsis bedeli dışındaki ödemeler Şirket tarafından ödenecek ve tahsis bedeli İBB tarafından ödenecektir.

Yapılan incelemede İBB tarafından ödenmesi gereken tahsis bedeli için Şirket tarafından 2020 yılında 236.850,28.-TL, 2021 yılında 81.005,10.-TL, 2022 yılında 110.328,95.-TL ve 2023 yılında 245.956,33.-TL olmak üzere toplamda 674.140,66.-TL ödendiği tespit edilmiştir. Ancak yukarıda yer alan sözleşme hükmü uyarınca arazi tahsis bedellerinin İBB tarafından karşılanması gerekmektedir.

Şirketin 2021 yılında 81.005,10 TL, 2022 yılında 110.328,95 TL ve 2023 yılında 245.956,33 TL olmak üzere toplam 437.290,38 TL arazi tahsis bedelini kesin hesapla beraber İBB'den tahsil edilmek üzere hakediş dosyasına eklediği görülmüştür.

Sonuç olarak arazi tahsis bedellerinin ilgililerinden tahsiline yönelik kontrollerin yapılması sağlanmalıdır.

BULGU 4: Bilanço Hesapları ile Serbest Bırakılan Hesapların Karşılıklı Olarak Kullanılması

Serbest Hesap olarak kullanılan 8 kodlu hesapların, muhasebe ilke ve esaslarına aykırı olarak bilanço hesapları ile karşılıklı olarak kullanıldığı görülmüştür.

I Sıra No'lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği eki olan tek düzen hesap planında 1, 2, 3, 4 ve 5 rakamı ile başlayan hesaplar varlık ve kaynak hesapları, 8 rakamı ile başlayan hesaplar serbest hesaplardır.

Serbest hesaplar işletmelerin ihtiyaçları doğrultusunda işletmeler tarafından kullanıma açılan hesaplar olup temel işlevi muhasebenin ayrıntılı bilgi fonksiyonunu yerine getirmektir. Bu grupta bulunan hesaplar, grup içindeki hesaplarla karşılıklı olarak kullanılabilir olup bilanço veya gelir tablosu hesapları ile karşılıklı olarak kullanılmaları söz konusu değildir.

Mahsup fişlerinin incelenmesi neticesinde duran varlık satışında aşağıdaki kaydın yapıldığı görülmüştür:

120 Alıcılar Hs.	xxx	
812 DV Satış Ara Hs.		xxx
391 Hesaplanan KDV		xxx
812 DV Satış Ara Hs.		xxx

Görüleceği üzere muhasebe kurallarına aykırı bir şekilde 8 Serbest Hesabı ile bilanço hesapları karşılıklı kullanılmaktadır.

Şirket, serbest hesapların uygulamada her ay sonunda bakiye vermeyecek şekilde kapatıldığını ve dolayısıyla mali tablolara intikal etmediğini ifade etmiş olsa da bu husus serbest hesapların bilanço hesapları ile karşılıklı çalışabilmesine cevaz vermemektedir.

Bu itibarla söz konusu muhasebe kayıtlarının muhasebe ilke ve esaslarına aykırı olduğu bilinmeli ve bundan sonra serbest hesapların kendisi ile karşılıklı çalışabileceği göz önüne alınarak, bu hesapların bilanço hesapları, gelir tablosu hesapları veya nazım hesaplarla karşılıklı çalışmamasına ilişkin önlemlerin alınması gerekmektedir.

BULGU 5: Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertleri İçin Yapılan Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşılanması

Şirkette görev yapan personel ile bunların aile fertleri için özel sağlık sigortası

yaptırılarak poliçe bedellerinin Şirket bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanların, madde kapsamında sigortalı sayılacakları ifade edilmiştir. Aynı Kanun'un 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanların, genel sağlık sigortalısı sayılacakları belirtilmiştir.

Buna göre tüm personel ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler, 5510 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılmaktadır ve kendileri için Sosyal Güvenlik Kurumu'na genel sağlık sigorta primi ödemesinde bulunmaktadır. Bununla birlikte şirket personeli ve aile fertleri için ayrıca özel sağlık sigortası yaptırılarak sigorta bedellerinin şirket bütçesinden karşılanması şirket kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli kullanımını ilkesiyle örtüşmeyecektir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun "Tacir olmanın hükümleri" başlıklı 18'inci maddesinde her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerektiği belirtilmiştir.

Aynı Kanun'un "Özen ve bağlılık yükümü, rekabet yasağı" başlıklı 626'ncı maddesinde ise müdürler ve yönetimle görevli kişilerin görevlerini özen göstererek yerine getirmesi gerektiği ve şirketin menfaatlerini, dürüstlük kuralı çerçevesinde gözetmekle yükümlü oldukları belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından yapılan ve 01.01.2023-31.12.2023 dönemini kapsayan "2023 Yılı Grup Sağlık Sigortası Hizmeti Alım İşi" ihalesi kapsamında Şirket personeli (78 kişi), personel eşleri (66 kişi), personel çocukları (107 kişi) olmak üzere toplam 251 kişi için özel sağlık sigortası yaptırılarak bedelinin Şirket tarafından karşılandığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; Şirketin Personel Yönetmeliği'nde özel sağlık sigortasından yararlanacak personele ve bunların aile fertlerine yer verildiği ve ödemenin bu kapsamda yapıldığı belirtilmiş, ayrıca 13.06.2012 tarihli ve 6327 sayılı Kanun'un 28'inci maddesi ile değiştirilen Gelir Vergisi Kanunu'nun 89'uncu maddesinin özel sağlık sigortası yaptırılmasını teşvik amacıyla getirilen bir düzenleme olduğu ve bu düzenleme ile mükellefin kendisi veya eş ve çocukları adına yaptırılan çeşitli adlar altındaki sigorta poliçe bedellerini belli oranlar dahilinde gelir vergisi matrahından indirmesine imkan sağlandığı, dolayısıyla Şirketin yaptığı çalışmanın söz konusu yasa ile de uyumlu olduğu ve üst

düzenlenmiş olup, bunlar arasında şirketler sayılmamıştır. Dolayısı ile şirketin yönetmelik çıkartma yetkisi bulunmadığından, belirtilen yönetmeliğin şirket içi yönerge olduğu değerlendirilmiştir.

Ancak, Anayasanın 124'üncü maddesinde kimlerin yönetmelik çıkartabileceği düzenlenmiş olup, bunlar arasında şirketler sayılmamıştır. Dolayısı ile şirketin yönetmelik çıkartma yetkisi bulunmadığından, belirtilen yönetmeliğin şirket içi yönerge olduğu değerlendirilmiştir.

Diğer taraftan, üst düzey yöneticiler ve bunların aile fertleri adına Şirket bütçesinden yaptırılan özel sağlık sigortalarının gerek Gelir Vergisi Kanunu'na uygun olduğu ve gerekse çalışanların motivasyonlarını artırmak suretiyle Şirkete olan katkılarını artıracakları gerekçeleri ileri sürmüş olsa da; adına poliçe düzenlenen her bir Şirket çalışanı ve bunların aile fertleri, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 60'ıncı maddesi kapsamında genel sağlık sigortalısıdır ve kendileri için işveren tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna genel sağlık sigorta primi ödemesinde bulunmaktadır.

Yine, Şirket tarafından, Gelir Vergisi Kanunu'nda yapılan düzenleme ile çalışanlar ve bunların aile fertleri adına özel sağlık sigortası yaptırılmasının teşvik edildiği belirtilmişse de; Kanun'da yapılan düzenlemenin amacı, kamu kaynağı kullanılarak özel sağlık sigortası yaptırılmasına yönelik olmayıp, özel sağlık sigorta poliçe bedellerinin çalışanların gelir vergisi matrahından indirilmesine yöneliktir.

Sonuç olarak, ödenen SGK primleri ile personelin alacağı sağlık hizmetlerinin Devletin sunmuş olduğu standartlar çerçevesinde karşılandığı dikkate alınarak, bu standartlar dışında alınmak istenen sağlık hizmet giderlerinin kamu kaynakları ile karşılanmaması ve hiçbir şirket çalışanı ve aile ferdi için özel sağlık sigortası giderlerinin şirket kaynaklarından ödenmemesi gerekmektedir.

BULGU 6: Belediyenin Ortağı Olduğu Şirkette İdareyi Temsil Eden Yönetim Kurulu Üyelığının Usulüne Uygun Olarak Belirlenmemesi

Büyükşehir Belediyesinin pay sahibi olduğu Şirkette, Belediye tüzel kişiliğini yönetim kurulunda temsil etmek üzere belirlenen gerçek kişilerden bazılarının, yöneticilik sıfatını haiz olmayan kişiler arasından seçildiği görülmüştür.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "Ticaret ve diğer kazanç getirici faaliyetlerde bulunma yasağı" başlıklı 28'inci maddesinde; "Memurlar Türk Ticaret Kanunu'na göre (Tacir)

veya (Esnaf) sayılmalarını gerektirecek bir faaliyette bulunamaz, ticaret ve sanayi müesseselerinde görev alamaz, ticari mümessil veya ticari vekil veya kollektif şirketlerde ortak veya komandit şirkette komandite ortak olamazlar. (Görevli oldukları kurumların iştiraklerinde kurumlarını temsilen alacakları görevler hariç).” hükmüne yer verilerek memurların, ticari faaliyet yasağı açıklanmış, istisnai olarak memurların belediye şirketlerinde temsilen görev almasına cevaz verilmiştir.

6102 sayılı Kanun’un 359’uncu maddesinin beşinci fıkrasında; “Devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin pay sahibi olduğu şirketlerde, sayılan tüzel kişiler veya bunların gerçek kişi temsilcileri yönetim kuruluna seçilebilir. Yönetim kurulu üye sayısı ikiden fazla olan şirketlerde üyelerin tamamının aynı kamu tüzel kişisinin temsilcisi olmaması şartıyla kamu tüzel kişisini temsilen birden fazla gerçek kişi yönetim kuruluna seçilebilir.” denilerek kamu tüzel kişilerinin ya da bunların gerçek kişi temsilcilerinin pay sahibi oldukları şirketlerin yönetim kurullarına seçilebileceğine ilişkin genel bir hüküm getirilmiştir.

5393 sayılı Kanun’un “Şirket kurulması” başlıklı 70’inci maddesinde; “Belediye kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usûllere göre şirket kurabilir.”,

5216 sayılı Kanun’un 26’ncı maddesinde; “Büyükşehir belediyesi kendisine verilen görev ve hizmet alanlarında, ilgili mevzuatta belirtilen usullere göre sermaye şirketleri kurabilir. Genel sekreter ile belediye ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatını haiz personel bu şirketlerin yönetim ve denetim kurullarında görev alabilirler.” denilmektedir.

Konuyla ilgili mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, belediye sermayesine sahip şirketlerde tüzel kişiliğin temsil yetkisinin genel olarak 657 sayılı Kanun ile 6102 sayılı Kanun’da, özel olarak ise 5216 sayılı Kanun’da düzenlendiği görülmektedir. 5216 sayılı Kanun’un 26’ncı maddesine göre, büyükşehir belediyesinde ve bağlı kuruluşlarında yöneticilik sıfatına sahip kişiler belediye tüzel kişiliği adına belediye şirketlerinin yönetim kurulunda görev alabileceklerdir. Bunların dışındaki kişilerin görev alması ise, mevzuata uygun olmayacaktır. Dolayısıyla müdür ve üstü kadrolarda yer alan kişilerin yönetim kurulu üyesi olarak görev almasına mevzuat cevaz verirken danışmanların, koordinatörlerin veya herhangi bir yöneticilik sıfatı haiz olmayan kişilerin yönetim kurulu üyesi olarak görev alması mevzuata uygun değildir.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik’in “Kadroların tespiti” başlıklı 9’uncu maddesinin ikinci fıkrasında; “Bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-2 Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli

İdare Birlikleri Norm Kadro Standartları Cetvellerinde belirtilen birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadro unvanları ile Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-3 Belediye ve Bağlı Kuruluşları ile Mahalli İdare Birlikleri Kadro Unvanları Listelerinden (I), (II) ve (III) sayılı listelerde belirtilen unvanlar kullanılarak idarî birimler oluşturulur... Birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadro unvanları hizmet gereklerine uygun olarak belirlenir ve fiilen icra edilmeyen hizmetlere ilişkin kadro unvanları kullanılamaz.” hükümlerine yer verilerek, müdür ve üstü kadroların yönetici sıfatını haiz olduğu açıklanmıştır. Dolayısıyla belediye iştiraki şirketlerde, belediyeden görevlendirilecek yönetim kurulu üyelerinin de bu kişiler arasından seçilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Yapılan incelemede, İBB'nin sermayesinin çoğunluğuna sahip olduğu Şirkette, Şirket Genel Kurulu tarafından belirlenen yönetim kurulu üyelerinin bazılarının Büyükşehir Belediyesinde veya bağlı kuruluşlarında (İSKİ, İETT) yöneticilik vasfını taşımadığı; Büyükşehir Belediyesinde veya bağlı kuruluşlarında müdür yardımcısı, koordinatör gibi unvanları taşıyan personelin Şirkette yönetim kurulu üyesi olarak görev yaptığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 359'uncu maddesinin beşinci fıkrası ve 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesinde yer alan hükümlerden bahsedilerek belediyelerde çalışan yöneticilerin belediye iştiraki olan şirketlerde yönetim veya denetim kurulu üyesi olabileceği öne sürülmüştür. Ancak bulgu konusu edilen husus yöneticilerin şirket yönetim kurulu üyesi olamayacağı değil, yönetici sıfatını taşımayan bazı kişilerin şirket yönetim kurulu üyesi olarak seçilmesidir.

Sonuç olarak, Şirket yönetim kurulunda Belediye tüzel kişiliğini temsil edecek kişilerin Belediye veya bağlı kuruluşlarında yöneticilik vasfına sahip olması gerekmektedir.

BULGU 7: Hafriyat Sahalarının İhale Yapılmadan ve Orman Genel Müdürlüğü ile Büyükşehir Belediyesi İzni Alınmadan Üçüncü Kişilere İşlettirilmesi

İBB'nin tasarrufunda bulunan ve işletilmek üzere Şirket'e devredilen hafriyat sahalarının, Şirket tarafından ihale yapılmaksızın ve Orman Genel Müdürlüğü ile Büyükşehir Belediyesi izni alınmadan hasılat paylaşımı sözleşmeleri ile üçüncü kişilere işletirildiği görülmüştür.

6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16'ncı maddesinde; “Madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde idareye teslim edilen veya terk edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları rehabilite edilir. Rehabilite maksadı ile bu alanların orman yetiştirilmek üzere inşaat, yıkıntı ve

hafriyat atıkları ile doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi için büyükşehir mücavir alanlarında büyükşehir belediyelerine, diğer yerlerde ise il ve ilçe belediyelerine bedeli karşılığında izin verilebilir veya Bakanlıkça uygun görülmesi halinde ihale mevzuatına göre gerçek ve tüzel kişilere yaptırılabilir” denilmektedir.

Buna ek olarak “Orman Kanununun 16 ncı Maddesinin Uygulama Yönetmeliği”nin “Toprak dolgu kesin izni” başlıklı 13’üncü maddesinin onuncu bendinde; “*İzin sahibi kendisine verilen toprak dolgu alanını başkasına devredemez. Ancak, büyükşehir belediyesi, kendisine verilen toprak dolgu alanını ilçe belediyesine veya 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 26’ncı maddesi uyarınca büyükşehir belediyesi veya bağlı kuruluşlarının %50’sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin %50’sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere kendi sorumluluğu devam etmek şartıyla işlettirebilir*” hükmü yer almaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun “Şirket kurulması” başlıklı 26’ncı maddesinde, “*...Büyükşehir belediyesi, mülkiyeti veya tasarrufundaki hafriyat sahalarını, toplu ulaşım hizmetlerini, sosyal tesisler, büfe, otopark ve çay bahçelerini işletebilir; ya da bu yerlerin belediye veya bağlı kuruluşlarının % 50’sinden fazlasına ortak olduğu şirketler ile bu şirketlerin % 50’sinden fazlasına ortak olduğu şirketlere, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir. Ancak, bu yerlerin belediye şirketlerince üçüncü kişilere devri 2886 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.*” hükmü yer almaktadır.

İstanbul ili sınırları dahilinde, yapılan madencilik faaliyetlerinin sona ermesi neticesinde Orman İdaresine teslim edilen doğal yapısı bozulmuş orman alanları, yeniden düzenlenmesi, doğal dengesinin kurulması, alanın yeniden yararlanabilir hale getirilmesi, orman yetiştirilmek üzere doldurularak ağaçlandırmaya hazır hale getirilmesi amacıyla yürütülen rehabilitasyon projeleri kapsamında, Orman Kanunu’nun 16’ncı maddesi gereğince, Orman Kanunu’nun 16’ncı Maddesinin Uygulanması Uygulama Yönetmeliği ve sahalardaki çalışma esaslarını düzenleyen taahhüt senedi hükümlerinin yerine getirilmesi şartıyla Tarım ve Orman Bakanlığı (Orman Genel Müdürlüğü) olurları ile belirli sürelerle İBB’ye bırakılmaktadır.

Bu suretle Büyükşehir Belediyesi’ne tahsisi yapılan alanların 5393 sayılı Kanun’un 18’inci maddesi (e) bendi ve 5216 sayılı Kanun’un 26’ncı maddesinin “*2886 sayılı Kanunu hükümlerine tabi olmaksızın belediye meclisince belirlenecek süre ve bedelle işletilmesini devredebilir*” hükmü uyarınca Belediye Meclisince karar almak suretiyle, tahsis süresi içinde Şirket tarafından işletirilmesine gidilmiştir.

Bu kapsamda çıkarılan Büyükşehir Belediye Meclis Kararları gereği Büyükşehir Belediyesi'ne Şirket tarafından, söz konusu alanların işletilmesinde uyulacak çalışma esaslarına ilişkin taahhüt senetleri verilmiş olup, söz konusu taahhüt senetlerinin 2'nci maddesinde; *“İşletmesi devredilen orman sahası ve üzerindeki tesis ve altyapı tesisleri Orman Genel Müdürlüğü ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın izni olmadan başka şahıs ve kurumlara devredilemez ve işletmeye verilemez. İşletmecinin olabilecek her türlü değişiklikten İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığını haberdar etmek zorundadır. Aksi halde işletmesi devredilen sahalarda içindeki çalışmalardan doğacak her türlü hukuki sorumluluk bu taahhüt senedi sahibine ait olacaktır”* ifadesi yer almaktadır.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ve idari düzenlemeler dikkate alındığında, Orman İdaresine orman sahalarının rehabiliteye hazırlık amacıyla toprak dolgu yapılması için büyükşehir belediyelerine izin verme yetkisi tanınmıştır. Bu alanların işletmesi, izin sahibi olan İBB tarafından iştirakine verilebilecek olup, üçüncü kişilere verilmesi ise söz konusu olamayacaktır. Şirket tarafından verilen taahhüt senedi ile de Şirketin sahanın işletilmesini üçüncü kişiye devri OGM ve İBB'nin iznine tabi tutulmuştur.

Yapılan incelemede, TOB tarafından İBB'ye rehabilite maksatlı dolgu izni verilen ve Büyükşehir Belediye Meclis Kararları ile de 5216 Sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi kapsamında Şirket'in işletmesine bırakılan sahaların, Şirket tarafından hasılat paylaşımı suretiyle işletilmesi sözleşmeleri düzenlemek suretiyle ihalesiz olarak üçüncü kişilerin işletmesine verildiği, buna ilişkin taahhüt senetlerinde öngörülen TOB(OGM) ve İBB'den izin alınmadığı tespit edilmiştir. Söz konusu işlere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 7: Şirket Tarafından İhale Yapılmadan Üçüncü Kişilere İşlettirilen Hafriyat Sahaları

Sıra No	Sözleşme Türü	İşin Adı	İşe Başlama / Sözleşme Tarihi	İşin Bitiş Tarihi
1	Hasılat Paylaşımı	Eyüp -Çiftalan Mahallesinde Dolgu ve Rehabilitasyon Projesi Hasılat Paylaşımı İşİ	30.12.2015	30.06.2026
2	Hasılat Paylaşımı	Şile İlçesi Sahilköy 277-285-286-287 Nolu Orman Bölmelerine Hasılat Paylaşımı Suretiyle Rehabilite Maksatlı Dolgu Yapılması İşİ	20.08.2021	28.12.2023
3	Hasılat Paylaşımı	Şile İlçesi Karakiraz Köyü 142-144-145 Nolu Orman Bölmelerine Hasılat Paylaşımı Suretiyle Rehabilite Maksatlı Dolgu Yapılması İşİ	31.10.2023	27.12.2027
4	Hasılat Paylaşımı	Arnavutköy/Bolluca 85-86-87-88-89-106-107 No.lu Orman Bölmelerine Hasılat Paylaşımı Suretiyle Rehabilite Maksatlı Dolgu Yapılması İşİ	16.09.2022	07.06.2026
5	Hasılat	Silivri/Çeltikköy 457-485 Nolu Orman Bölgeleri	11.09.2023	11.09.2024

Paylaşımı			
-----------	--	--	--

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; hafriyat sahalarının üçüncü kişilere işlettirilmesinin söz konusu olmadığı, sahaların işletilmesine Şirket tarafından devam edildiği, sahanın ve/veya işin bütününe yükleniciye devri söz konusu olmadığı gibi yüklenicinin idari bir söz hakkı da bulunmadığı belirtilmiştir. Yine, sözleşme konusu hafriyat sahalarında; döküm bedelini belirleme hakkının ve işin sevk ve idaresinin Şirkete ait olduğu, dolgu işlemlerinin Şirketin denetim ve kontrolünde yapıldığı, dolgu yapılacak olan sahanın güvenliğinin Şirketin sorumluluğunda olduğu, döküm yapan hafriyat sahiplerinden döküm fişlerinin alınması ve kaşelenmesi ile taşıma kabul belgelerinin onaylanmasında Şirketin yetkili olduğu, işletmeye vermeden bahsedebilmek için mali ve idari sorumluluğun da yükleniciye bırakılması gerektiği belirtilmiştir.

Ancak bir yerin işlettirilmesinden söz edebilmek için, idari ve mali sorumluluğun bırakılmasından ziyade, o yerin kullanılması sonucunda bir kazanç ve yarar sağlanması esas alınmalıdır. Bu itibarla, hasılat paylaşımı suretiyle dolgu işi yapılmasına konu hafriyat alanlarında üçüncü kişilerce sözleşme konusu işin gerçekleştirilmesi karşılığında hasılatın pay verilmektedir. Dolayısıyla üçüncü kişilerin bu yerleri işlettiği kabul edilmektedir.

Yine Şirket tarafından verilen cevapta, sözleşme bedelinin yükleniciye göreceği iş karşılığında bir bedel ödenmek yerine, hafriyat toprağı ve inşaat-yıkıntı atıklarının dökülmesi karşılığında hafriyat toprağı sahiplerinden tahsil edilecek döküm bedelinden oluşan hasılatın paylaşımı suretiyle belirlenmiş olması sahanın işletilmesinin verildiği anlamına gelmediği belirtilmiştir. Bu durumda Şirket tarafından hafriyat sahalarının doldurulması hizmetinin üçüncü kişilere yaptırılması, diğer bir ifadeyle bir hizmet alımı söz konusu olacaktır ki, Şirketin söz konusu hizmet alımını 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu kapsamında gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Her ne kadar belirtilen gerekçelerle hafriyat sahalarının işletilmesinin yükleniciye devredilmediği ve bu nedenle İBB'ye verilen taahhüt senedinde yer alan hükme göre izin alınmasına da gerek bulunmadığı belirtilmişse de, hasılat paylaşımli sözleşmeler kapsamında hafriyat sahalarının üçüncü kişilere gelir etmeleri karşılığında bırakılması bu yerlerin üçüncü kişilere işlettirilmesi sonucunu doğurmaktadır.

Bu itibarla, 5216 sayılı Kanun'un 26'ncı maddesi hükmü gereği işletilmesi İBB tarafından Şirkete bırakılan hafriyat sahalarının, 2886 sayılı Kanun kapsamında ihale edilmeksizin, yapılan sözleşmelerle üçüncü kişilere işlettirilmesi ve Şirket tarafından İBB'ye

verilen taahhüt senedine uygun olarak Orman Genel Müdürlüğü ve Büyükşehir Belediyesi'nin izninin alınmaması mevzuata ve düzenlenen protokole aykırılık teşkil etmektedir.

BULGU 8: Finansal Kiralama İşlemleri İçin Belediye Meclisi Kararı Alınmaması

Şirket'in borçlanma mahiyetinde olan ve bu nedenle ilave maliyetlere katlandığı finansal kiralama işlemleri için Belediye Meclisi kararı alınmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Borçlanma" başlıklı 68'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde; belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin %50'sinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, faiz dâhil iç ve dış borç stok tutarının, en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarını aşamayacağı, bu miktarın büyükşehir belediyeleri için bir buçuk kat olarak uygulanacağı hükmü tesis edilmiştir.

Aynı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde ise; belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketlerin, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam %10'unu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı ile; %10'unu geçen iç borçlanmayı ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı ile yapabileceği hükmü tesis edilmiştir.

6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde finansal kiralama; bir finansal kiralama sözleşmesine dayalı olmak koşuluyla, bu Kanun veya ilgili mevzuatı uyarınca yetkilendirilen kiralayan tarafından finansman sağlamaya yönelik olarak bir malın mülkiyetinin kira süresi sonunda kiracıya devredilmesi; kiracıya kira süresi sonunda malın rayiç bedelinden düşük bir bedelle satın alma hakkı tanınması; kiralama süresinin malın ekonomik ömrünün yüzde sekseninden daha büyük bir bölümünü kapsamaması veya finansal kiralama sözleşmesine göre yapılacak kira ödemelerinin bugünkü değerlerinin toplamının malın rayiç bedelinin yüzde doksandan daha büyük bir değeri oluşturması hâllerinden herhangi birini sağlayan kiralama işlemi şeklinde tanımlanmıştır.

Söz konusu finansal kiralama işlemlerinin bir finansman aracı olarak kullanıldığı ve niteliği itibarıyla bir borçlanma aracı olduğu değerlendirilmektedir. Şöyle ki; finansal kiralamaya konu olan husus finansal kiralama sözleşmesine bağlanmakta, ödeme planı

oluşturulmakta, söz konusu ödeme planı vade içermekte (kira vadesi), vadesi gelen tutarlar anaparanın üzerine faiz işletilerek finansmandan yararlanan tarafça ödenmektedir.

Ayrıca, TekDüzen Hesap Planında 301/401-Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar “Mali Borçlar” altında düzenlenmiştir. Vade yapısına göre kiracıların finansal kiralama yapanlara olan ve vadesi bir yılı geçmeyen borçlarının izlendiği hesap olarak 301 Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar Hesabı, vadesi bir yılı aşan borçlarının izlendiği hesap olarak da 401 Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar Hesabı ihdas edilmiştir.

Yapılan incelemede, Şirketin 2023 yılı ve öncesinde finansal kiralama yöntemiyle borçlandığı ancak söz konusu borçlanma işlemleri gerçekleştirilirken İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi kararının alınmadığı görülmüştür. Öte yandan, söz konusu finansal kiralama sözleşmeleri gereği Şirketin ekstra faiz yükümlülüğüne girdiği ve bundan kaynaklı olarak ilave KDV maliyetine katlandığı tespit edilmiştir.

Şirket tarafından finansal kiralama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen sözleşmeler gereği ödenen tutarlar ve katlanılan maliyetler aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 8: 2020-2021-2022 ve 2023 Yıllarında Yapılan Finansal Kiralama Sözleşmelerine İlişkin Bilgiler

Sözleşme No	Vade Başlangıç Tarihi	Vade Bitiş Tarihi	Toplam Ödenecek Ana Para Tutarı (TL)	Toplam Ödenecek Faiz Tutarı (TL)	Toplam Ödenecek KDV Tutarı (TL)
2174004 (Kompaktör Alımı)	2.06.2021	26.04.2024	8.079.729,14	2.569.200,70	106.489,30
2187501 (Dozer Alımı)	13.09.2021	13.08.2024	14.671.115,40	4.689.401,33	193.605,84
2210501/2210502 (Kamyon ve Yol Süpürme Makinası Alımı)	15.11.2021	24.10.2024	25.254.276,72	7.384.943,49	6.165.216,00
74188/1 (Çekici Alımı)	8.09.2020	4.10.2023	35.697.712,61	8.766.194,10	8.023.253,68
2224501(Çekici ve Kamyon Alımı)	6.01.2022	7.12.2022	69.277.477,74	9.121.510,28	14.111.817,84
74414/1- 13 Adet Çekici	27.10.2020	01.12.2023	7.222.026,00	1.842.913,78	1.644.189,89
100295A- 3 Adet Katı Atık Kompaktör	28.04.2023	29.04.2025	36.249.575,98	12.692.393,57	489.419,79
78069- 10 Kamyon, 3 Yükleyici, 2 Dozer, 11 Vakumlu Yol Süpürme Aracı	11.01.2023	11.02.2025	83.156.996,90	30.475.738,09	12.476.634,49
78266 - Elektirkli Sokak Süpürme Aracı	16.05.20.23	17.03.2025	18.147.560,26	6.293.028,37	4.786.557,89

Tablo 9:Yapılan Finansal Kiralama Sözleşmeleri Sonucunda 2023 Yılı İçerisinde Katlanılan Maliyete İlişkin Bilgiler

Sözleşme No	Ödenen Ana Para Tutarı (TL) (A)	Toplam Ödenen Faiz Tutarı (TL) (B)	Toplam Ödenen KDV Tutarı (TL) (C)	Toplam Katlanılan Maliyet Tutarı(TL) (A+B+C)
-------------	---------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------	--

2174004- 2 Adet Kompaktör	2.984.609,32	563.454,32	35.480,64	3.583.544,28
2187501- 3 Adet Dozer	5.065.136,84	1.379.685,28	64.448,28	6.509.270,40
2210501/2210502 - 17 Adet Kamyon + 10 Adet Yol Süpürme Makinası	8.452.317,46	2.426.522,66	2.066.979,61	12.945.819,73
74188/1- 65 Adet Çekici	8.683.227,27	587.563,57	1.688.4492,84	10.959.283,68
74414/1-13 Adet Çekici	2.206.730,02	197.415,84	445.247,00	2.849.392,86
100295A- 3 Adet Katı Atık Kompaktör	11.429.430,14	6.790.719,56	182.201,53	18.402.351,23
78069- 10 Kamyon, 3 Yükleyici, 2 Dozer, 11 Vakumlu Yol Süpürme Aracı	35.860.185,66	20.796.237,99	6.199.014,38	62.855.438,03
78266- Elektrikli Sokak Süpürme Aracı	7.472.156,62	3.714.886,64	2.135.848,81	13.322.892,07
Genel Toplam				131.427.992,28

Yukarıda yer verilen tablolarda görüleceği üzere; finansal kiralama işlemi belirli bir anaparanın üzerine ilave faiz yüküne katlanılarak gerçekleştirilen bir finansman yöntemi olup Şirket tarafından yapılan finansal kiralama sözleşmeleri neticesinde 2023 yılı içerisinde katlanılan toplam maliyet tutarı 131.427.992,28.-TL'dir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; 5393 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinden bahsedilmiş, finansal kiralama işleminin banka kredisi gibi bir borçlandırıcı işlemi olmadığı orta ve uzun vadeli yatırımların finansmanında kullanılan bir satınalma yöntemi olduğu, bu nedenle finansal kiralama işlemlerinde meclis kararı alınmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

Her ne kadar Şirket tarafından finansal kiralama işleminin bir borçlanma yöntemi olmadığı, satınalma yöntemi olduğu ifade edilmiş olsa da bulgu bünyesinde de ortaya konulduğu üzere finansal kiralama özünde; finansal kiralama sözleşmesine bağlanan, ödeme planı oluşturulan, söz konusu ödeme planı vade içeren (kira vadesi), vadesi gelen tutarlar anaparanın üzerine faiz işletilerek finansmandan yararlanan tarafça ödenen niteliği itibarıyla bir borçlanma/finansman aracıdır. Ayrıca, Tek Düzen Hesap Planında 301/401-Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar “Mali Borçlar” altında düzenlenmiştir.

Sonuç olarak, niteliği itibarıyla bir iç borçlanma aracı olan finansal kiralama işlemlerinin gerçekleştirilebilmesi için en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerlendirilme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam %10'unu geçmeyen iç borçlanmalarda uygulanan mevzuat hükmü gereğince Belediye Meclis kararının alınması gerekmektedir.

BULGU 9: Büyükşehir Belediyesinden Zamanında Tahsil Edilemeyen Alacakların Temlik Edilerek Ek Mali Külfete Katlanması

Şirket'in, İBB'den aldığı ihalelerden kaynaklanan alacaklarını vadesinde tahsil edemediği ve bu alacaklarını faktoring şirketlerine temlik ederek finansman maliyetine katlandığı görülmüştür.

Alacağın devri, yazılı bir devir sözleşmesi ile mevcut bir alacağın alacaklısının değiştirilmesi işlemidir. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 183'üncü maddesine göre alacaklı; kanun, sözleşme veya işin niteliği engel olmadıkça borçlunun rızasını aramaksızın alacağını üçüncü bir kişiye devredebilmektedir.

Yapılan incelemede, Şirket'in İBB'ye yapılan işler kapsamında oluşan hakediş alacaklarını zamanında tahsil edemediği, alacağın tahsiline yönelik yasal yollara müracaatta bulunmadığı ve söz konusu alacaklarını faktoring şirketlerine devrettiği tespit edilmiştir.

Şirket tarafından temlik işlemi yapılarak sağlanan finansman ve katlanılan maliyetlere ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 10: Şirket Tarafından İmzalanan Faktoring Sözleşmelerine İlişkin Bilgiler

Sözleşme Tutarı (TL)	Sözleşme Tarihi	2023 Yılı İçerisinde Katlanılan Finansman Gideri (TL)	2024 Yılı İçerisinde Katlanılması Beklenen Finansman Gideri (TL)
400.000.000	07.12.2022	62.953.333,34	-
50.000.000	26.05.2023	6.696.375,77	-
50.000.000	08.06.2023	5.669.999,79	-
100.000.000	13.10.2023	-	14.122.500,00
80.000.000	23.10.2023	-	8.032.500,00
100.000.000	07.11.2023	7.355.833,33	1.061.666,67
Toplam		82.675.542,23	23.216.666,67

Yukarıda yer verilen tabloya göre Şirketin, 2022 ve 2023 yıllarında düzenlenen sözleşmeler kapsamında 2023 yılı içerisinde toplam 82.675.542,23.-TL finansman giderine katlandığı, 2023 yılında gerçekleşmesi beklenen finansman giderinin ise 23.216.666,67.-TL olduğu görülmektedir. İlave sözleşmelerin yapılması halinde takip eden yılda katlanılan ek mali külfetin daha da artacağı anlaşılmaktadır.

Şirketin zamanında tahsil edemediği alacağı için yasal yollara başvurması ve söz konusu alacağa faiz işleterek faiz geliri elde etmesi gerekirken, mevcut uygulama ile alacağını tahsil

etmek için finansman giderine katlanıyor olması Şirket menfaatlerine uygun düşmemektedir. Diğer yandan mevcut durum; İBB ve kendi iştiraki durumunda bulunan Şirket arasındaki borçluluk ilişkisinin üçüncü kişilere kaynak aktarılarak çözülmesi sonucunu doğurmaktadır.

Sonuç olarak, Türk Ticaret Kanunu'nun "kurumsal yönetim anlayışı ile basiretli bir tüccar gibi hareket edilmesi" düzenlemesi gereğince; fazladan ek külfet getirerek karlılığı azalttığından söz konusu uygulamadan vazgeçilmesinin Şirket menfaatlerinin korunması açısından yerinde olacağı bilinmelidir.

BULGU 10: İşçilere Yasal Limitin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması

Şirket bünyesinde çalışan işçilere, bir yılda yasal limit olan 270 saatin üzerinde fazla çalışma yaptırıldığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun "Çalışma süresi" başlıklı 63'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, "Tarafların anlaşması ile haftalık normal çalışma süresi, işyerlerinde haftanın çalışılan günlerine, günde onbir saati aşmamak koşulu ile farklı şekilde dağıtılabilir. Bu halde, iki aylık süre içinde işçinin haftalık ortalama çalışma süresi, normal haftalık çalışma süresini aşamaz. Denkleştirme süresi toplu iş sözleşmeleri ile dört aya kadar artırılabilir.", üçüncü fıkrasında, "Çalışma sürelerinin yukarıdaki esaslar çerçevesinde uygulama şekilleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir." denilmektedir

Aynı Kanun'un "Fazla çalışma ücreti" başlıklı 41'inci maddesinin sekizinci fıkrasında, "Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz.", onbirinci fıkrasında, "Fazla çalışma ve fazla sürelerle çalışmaların ne şekilde uygulanacağı çıkarılacak yönetmelikte gösterilir.", şeklinde düzenlemeler yapılmış ve "İşin düzenlenmesine ilişkin hükümlere aykırılık" başlıklı 104'üncü maddesinde de, Kanun'un 63'üncü maddesinde ve Yönetmelikte belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak işçilerini çalıştıran işveren veya işveren vekiline binikiyüz Türk Lirası (2023 yılı için 9.302 TL) idari para cezası verileceği belirtilmiştir.

İş Kanunu'na İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin "Fazla Çalışmada Sınır" başlıklı 5'inci maddesinde, "Fazla çalışma süresinin toplamı bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olamaz. Bu süre sınırı, işyerlerine veya yürütülen işlere değil, işçilerin şahıslarına ilişkindir. Fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sürelerinin hesabında yarım saatten az olan süreler yarım saat, yarım saati aşan süreler ise bir saat

sayılır.” denilmiştir.

Yapılan incelemede, Şirket personeli olan bazı işçilere ikiyüzyetmiş saatin üzerinde fazla mesai yaptırıldığı tespit edilmiştir. Yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; bir işçinin fazla çalışma süresinin bir yılda ikiyüzyetmiş saatten fazla olmaması gerekmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; 4857 sayılı İş Kanunu'nun 63, 41, 102, 104'üncü maddelerinden bahsedilmiş, İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin 5, 9'uncu maddelerinde yer alan düzenlemelere yer verilmiştir. 4857 sayılı Kanun 102'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi maddesinde sayılı haller oluşmamış ise işverene karşı uygulanabilecek bir yaptırım bulunmadığı, başka bir deyişle, fazla çalışmanın yıllık 270 saati geçmesinin, ancak işçiye iş akdini haklı olarak fesih hakkını doğurduğu belirtilmiştir. İşveren, işçinin fazla çalışma için onayını almışsa, işçiye fazla çalışmanın karşılığını ödemişse yahut işçiye hak ettiği serbest zamanı süresi içinde kullandırmışsa bu maddede yazılı para cezasının da işverene uygulanamayacağı, bulgunun yerinde olmadığı, Şirketin çalışma sürelerini, 4857 sayılı Kanun'un 63'üncü maddesi esaslarına uygun olarak düzenlediği ve uyguladığı ifade edilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, bulgu 4857 sayılı Kanun'un 102'nci maddesinin (c) bendinde düzenlenen; fazla çalışmalara ilişkin ücretin ödenmemesi, serbest zamanın kullandırılmaması ve fazla saatlerde yapılacak çalışmalar için işçinin onayını almaması nedeniyle uygulanacak idari para cezasına ilişkin olmayıp, 104'üncü madde kapsamında düzenlenen idari para cezasına ilişkindir. Kanun'un 104'üncü maddesinde ise “Bu Kanunun 63'üncü maddesinde ve bu maddede belirtilen yönetmelikte belirlenen çalışma sürelerine aykırı olarak işçilerini çalıştıran ... işveren veya işveren vekiline binikiyüz Türk Lirası idari para cezası verilir” ifadesi kullanılarak, idari para cezasının Yönetmelik kapsamında belirtilen süreler için de geçerli olduğu düzenlenmiştir. İşçilerin fazla çalışma sürelerinin toplamının bir yılda 270 saatten fazla olamayacağı hususu, 4857 sayılı Kanun'un 41'inci maddesinin yanı sıra 63'üncü maddesinde belirtilen fazla çalışmaya ilişkin usul ve esasları düzenleyen ve bulguda yer verilen Yönetmelik kapsamında açıkça düzenlenmiştir.

Sonuç olarak, 4857 sayılı Kanun gereği 270 saatin üzerinde fazla çalışma yaptırılmaması esas olup, üst sınırı mevzuat ile belirlenmiş olan fazla çalışma süresinin aşılması hususuna Şirket yönetimi tarafından özen gösterilmesi gerekmektedir.

BULGU 11: Personel Çalıştırılmasına Dayalı Güvenlik Hizmetinin, Büyükşehir Belediyesinin Doğrudan veya Dolaylı Olarak %50'sinden Fazlasına Sahip Olduğu Diğer Şirkete Doğrudan Hizmet Alımı Suretiyle Gördürülmesi

Şirketin ihtiyaç duyduğu güvenlik hizmetini, İBB'nin doğrudan veya dolaylı olarak %50'sinden fazlasına sahip olduğu diğer şirketten doğrudan hizmet alımı suretiyle gerçekleştirdiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre; belediyeler ile bağlı kuruluşları ve bunların üyesi olduğu mahalli idare birlikleri, birlikte veya ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası il özel idareleri, belediyeler ve bağlı kuruluşlarına ait şirketler; mahalli idare ve şirket bütçelerinden, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı veya niteliği itibarıyla bu sonucu doğuracak şekilde alım yapamaz ve buna imkân sağlayan diğer mevzuat hükümleri uygulanmaz.

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Ek 20'nci maddesinin ilk fıkrasında, belediyeler ile bağlı kuruluşlarının personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini; doğrudan hizmet alımı suretiyle, birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlası bu idarelere ait ve halen bu kapsamda hizmet alımı yaptığı mevcut şirketlerinden birine, bu nitelikte herhangi bir şirketi bulunmuyorsa münhasıran bu amaçla kuracakları bir şirkete gördürebileceği hüküm altına alınmıştır.

İlgili Kararname'nin Ek 20'nci maddesine ilişkin olarak çıkarılan "İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Bağlı Kuruluşları ile Bunların Üyesi Olduğu Mahalli İdare Birliklerinin Personel Çalıştırılmasına Dayalı Hizmetlerinin Gördürülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Karar"ın 3'üncü maddesinde, şirket tanımı yapılmış, 6'ncı maddesinde ise; bu şirketlerden, aynı belediye veya bağlı kuruluşları tarafından da doğrudan hizmet alımı yapılmasının mümkün olduğu düzenlenmiştir.

Yukarıdaki düzenlemeler ile sadece kamu tüzel kişiliği bulunan mahalli idareler için 4734 sayılı Kanun'un 62'nci maddesi ile getirilen kısıtlamaya yönelik bir esneklik sağlanmıştır. Bu düzenlemeler mahalli idarelere ait şirketleri kapsamamaktadır.

Buna göre, mahalli idarelerin doğrudan veya dolaylı olarak %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketlerin personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini diğer belediye şirketlerinden doğrudan hizmet alımı kapsamında gördürmesi mümkün olmadığı gibi bu mahiyette ihale ile veya ihalesiz bir şekilde alım yapılması da mümkün değildir. Özel hukuk tüzel kişisi olan şirketler söz konusu ihtiyaçlarını ancak ilgili personeli doğrudan doğruya bünyelerinde

istihdam ederek karşılamak durumundadırlar. Diğer bir ifadeyle, mahalli idarelerin doğrudan veya dolaylı olarak %50'sinden fazlasına sahip olduğu şirketlerin; personel çalıştırılmasına dayalı hizmetlerini, diğer belediye şirketlerinden doğrudan hizmet alımı yapılması suretiyle gördürmesi mümkün değildir.

Yapılan incelemede, Şirket'in ihtiyaç duyduğu özel güvenlik hizmetini İBB'nin doğrudan %50'sinden fazlasına sahip olduğu bir diğer şirketten doğrudan hizmet alımı suretiyle gerçekleştirdiği tespit edilmiştir. Ayrıca, Şirket'in kendi personeli ile gerçekleştirmesi gereken işleri, diğer şirketlere hizmet alımı suretiyle gördürmesi halinde, hizmet alımına ilişkin hakediş bedellerinin ödenmesi sırasında hesaplanan KDV tutarı da Şirket'e ilave yük getirmektedir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından özetle; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hükmünün, belediye şirketlerinin diğer belediye şirketlerinden söz konusu hizmetleri almayacağı ile ilgili bir hüküm olmadığı, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 126'ncı maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye eklenen ek madde 20'nin ilk fıkrası birlikte değerlendirildiğinde kanun koyucunun belediye ile belediye şirketlerini aynı kategoride değerlendirdiği öne sürülmüştür.

Öte yandan; İçişleri Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinin 36155494-045.02-E.13856 sayılı ve "375 Sayılı KHK'nın Ek 20'nci Maddesinin Uygulanması" konulu görüş yazısı paylaşılmış, Anılan görüş yazısında; Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 24.06.2013 tarihli ve E.2011/16606, K.2013/19303 no.lu Kararında belirtilen, belediye şirketlerinin 3659 sayılı Kanun kapsamında oldukları ve bu nedenle belediye şirket personeline 6772 sayılı Kanun kapsamında ilave tediye ödenmesi gerektiği yönünde hükme yer verilmiştir. Bu hüküm, görüş yazısında belediye şirketlerinin "Devlete ve ona bağlı kuruluşlar" kapsamında olduğu açıklamasını güçlendirmek için kullanılmıştır.

Ayrıca Bakanlık yazısında, kamu hukuku doktrininde belediye şirketlerinin, sermayelerinin en az %51'inin belediyelere ait olması ve politika ve stratejilerinin belediye yönetimlerince biçimlendirilmesi gerekçeleriyle, belediyelerin bağlı idaresi sayılacağı yönünde görüş mevcut olduğu belirtilmiş ve doktrine dayanılarak belediye şirketlerinin, 375 sayılı KHK'nın Ek 20'nci maddesi kapsamında düzenlenen ve aynı belediye bünyesinde kurulmuş olan şirketlerden, doğrudan personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapabilecekleri şeklinde görüş belirtilmiştir. Son olarak, 20.11.2017 tarihli ve 696 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ekleri ile getirilen düzenlemenin amacının kamuda taşeronluk sistemine son verilmesi olduğu bu itibarla, belediye şirketlerinin de bu hizmeti diğer belediye şirketlerinden

karşılmasının aynı amaca hizmet ettiği ve yasal uygulamanın ruhuna uygun olduğu ifade edilmiştir.

Ancak, Yargıtay tarafından belediye şirket personeline ilave tediye ödemesi yapılabileceği yönünde karar verilmesi, bu şirketleri kamu idaresi statüsüne sokmadığı gibi belediyelerin bağlı idaresi de yapmamaktadır. Diğer taraftan Bakanlık görüşünde, belediye şirket personeline ilave tediye ödenebileceği yönünde Yargıtay kararına yer verilse de, Yargıtay yerleşik içtihatları belediye şirket personeline ilave tediye ödemesi yapılamayacağı yönündedir. Örneğin yine Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin 05.02.2020 tarih ve E. 2017/13347, K. 2020/1420 No.lu Kararında yer alan; “Belediye Başkanlığı'nın ortak olduğu şirket bağlı kuruluş olmadığından 6772 sayılı kanun kapsamında kalmaz ve işçisi de ilave tediye yararlanmaz” hükmü ile hem personele ilave tediye yapılamayacağı belirtilmiş hem de açık şekilde bu şirketlerin bağlı idare olmadığı ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, Şirket tarafından paylaşılan Bakanlık yazısında, kamu hukuku doktrininde yer aldığı belirtilen; belediye şirketlerinin belediyelerin bağlı kuruluşu olduğu yönündeki görüşün mevcudiyeti yasal bir zemine oturmamaktadır. Zira, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nda yer alan “bağlı kuruluş” kavramı büyükşehir belediyeleri için düzenlenmiş olup, teknik bir anlam içermekte ve bağlı kamu idarelerini ifade etmek için kullanılmaktadır. Sermayeye sahip olma ve politika belirleme yönündeki bağlılık ise bu teknik anlamından uzak, yönetsel bir ilişkiyi ifade etmektedir. Dolayısıyla belediye şirketlerinin yönetim ilişkisi olarak belediyelere bağlı olması durumu bu şirketleri, 375 sayılı KHK'nın ek 20'nci maddesinde yer “bağlı kuruluş” ifadesi kapsamına dahil etmemektedir.

Sonuç olarak, Şirketin özel güvenlik hizmetlerini, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı suretiyle gerçekleştirmesi mümkün olmadığından, bu ihtiyaçlarını kendi istihdam edeceği personel eliyle yürütmesi ve ilave KDV yüküne katlanmaması gerekmektedir.

BULGU 12: Süreklilik Arz Eden Doğrudan Temin Alımlarında Sözleşme Yapılmaması

Doğrudan temin kapsamında yapılan ve belirli bir süre devam ederek süreklilik arz eden alımlarda sözleşme yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinde hangi hallerde doğrudan temin yapılacağı ve şartları belirtilmiştir. Buna göre yapılacak alımlarda genel olarak sözleşme yapma zorunluluğu bulunmamaktadır.

Ancak, Kamu İhale Genel Tebliği'nin 22'nci maddesinde; bu madde kapsamında alımı yapılacak malın teslimi veya hizmetin ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektirmesi durumunda, alımın bir sözleşmeye bağlanması zorunlu olup bir defada yapılacak alımlarda sözleşme yapılması idarelerin takdirindedir.

Mezkûr Tebliğin, 22'nci maddesinin (c) bendi kapsamında yapılan alımlarda ise madde metninde belirtildiği üzere sözleşme yapılması zorunludur denilmek suretiyle sözleşme yapılması zorunlu olan haller belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, malın teslimi, hizmet ya da yapım işinin belli bir süreyi gerektiren nitelikte olduğu alımlarda sözleşme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine Şirket tarafından Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinin (d) bendi kapsamında doğrudan temin yöntemi ile yapılacak ve belirli bir sürede tamamlanacak mal teslimi, hizmet veya yapım işlerinin sözleşmeye bağlanması hususu dikkatle takip edileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Şirketin doğrudan temin kapsamında yaptığı alımlarda sözleşme yapılması hususuna dikkat etmesi gerekmektedir.

BULGU 13: Şirketin Kâr Dağıtımında Bir Ortağın Payının Ödenmesine Karşın Diğer Ortakların Kar Paylarının Ödenmemiş Olması

Türk Ticaret Kanunu kapsamında faaliyette bulunan Şirketin 2021 yılı kâr payı dağıtımında yalnızca bazı ortakların kâr payını ödediği diğer ortakların kâr payını ise halen ödemediği görülmüştür.

2021 yılı itibarıyla Şirket'in ortakları İBB, İETT, Metro AŞ, İstanbul Ağaç AŞ ve İsfalt AŞ'dir. Ayrıca 2021 yılının kâr payı dağıtımına ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

Tablo 11: Kâr Payı Dağıtımına İlişkin Tablo

2021 Kar Payı Sahibi	Net Kar Payı Tutarı (TL)	Nakit Ödenen (TL)	Mahsup Edilen (TL)	Kalan (TL)
İBB	157.670.594,35		157.670.594,35	
İETT	2.745.746,06			2.745.746,06
Metro AŞ	2.341.636,32		127.847,72	2.213.788,60
İst Ağaç AŞ	37.934,40	37.934,40		
İsfalt AŞ	20.051,04	20.051,04		

Yukarıda yer alan tablodan görüleceği üzere 2021 yılına ilişkin kar paylarından İBB, İstanbul Ağaç AŞ ve İsfalt AŞ'nin paylarının ödenmesine karşın İETT ile Metro AŞ'nin kâr payları henüz ödenmemiştir.

Yukarıda yer alan tespit üzerine Şirket bulgu konusunu kısmi olarak yerine getirmiş olup Metro AŞ'nin 1.555.424,92.-TL ve İETT'nin 1.491.492,12.-TL tutarındaki kar payını ödemiş olup halen 1.912.617,62.-TL ödenmemiş kar payı bulunmaktadır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na göre Şirketin bazı ortakların kâr payını öderken bazılarını ödememesi söz konusu değildir. Bu itibarla ivedilikle bütün ortakların 2021 yılı kar paylarının ödenmesi sağlanmalı ayrıca bundan böyle ortaklar arasında eşit muamele gözetilerek bütün ortaklara karşı eşitlikçi politikaların uygulanması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 14: Vergi Borçlarının Zamanında Ödenmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Katlanması

Şirketin, ödenmesi gereken muhtelif vergi borçlarının zamanında ödenmemesi nedeniyle gecikme zammına katlanıldığı görülmüştür.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un "Gecikme Zammı, Nispet ve Hesabı" başlıklı 51'inci maddesinde; amme alacağının ödeme müddeti içinde ödenmeyen kısma vadenin bitim tarihinden itibaren her ay için ayrı ayrı %3,5 oranında gecikme zammı tatbik edileceği ifade edilmektedir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 6'ncı maddesinde, kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 40'inci maddesi birinci fıkrasının 1'nci bendinde, ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderlerin, aynı fıkranın 6'ncı bendinde ise işletme ile ilgili olmak şartıyla; bina, arazi, gider, istihlak, damga, belediye vergileri, harçlar ve kaydiyeler gibi aynı vergi, resim ve harçların, safi kazancın tespitinde gider olarak indirim konusu yapılabileceği hükme bağlanmış olup Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 11'inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde ise; bu Kanun'a göre hesaplanan kurumlar vergisi ile her türlü para cezaları, vergi cezaları, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ödenen cezalar, gecikme zamları ve faizler ile Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ödenen gecikme faizlerinin kurum kazancının tespitinde gider olarak

indirilmeyeceği hükmüne yer verilmiştir. Buna göre, zamanında ödenmeyen vergiler için hesaplanan gecikme zamları kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınamayacaktır.

Yapılan incelemede, Şirket tarafından ödenmesi gereken KDV, Stopaj, Geçici Vergi ve Damga Vergisi borçlarının zamanında ödenmemesi nedeniyle 2023 yılında toplamda 3.235.557,18.- TL gecikme zammı külfetine katlanıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu tutar kurum kazancının tespitinde kanunen kabul edilmeyen bir gider olduğundan 2023 yılı kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınmayacaktır.

Ayrıca Şirket'in vadesi geçmiş 147.867.296,04.-TL borcunun bulunduğu ve bu borca ilişkin 10.500.634,04.-TL gecikme zammının 2023 yılında 6183 sayılı Kanun'un 48'inci maddesi kapsamında tecil edildiği, tecil edilen vergi borcu ve gecikme zammı için 8.912.612,82.-TL de tecil faizi tahakkuk ettiği tespit edilmiştir. Tecil edilen vergi borcu nedeniyle de 14.792.064,46.-TL tutarında gecikme zammı ve tecil faizi ödenmiştir.

Yukarıda yer alan denetim tespiti üzerine, Şirket tarafından; 2020 yılında başlayan pandemi ve takip eden 2021 ve 2022 yıllarındaki ekonomik darboğaz ve enflasyonun Şirket nakit akışına olumsuz olarak yansıdığı, nakit akışındaki aksamaları gidermek için kredi kullanma imkânının da olmaması nedeni ile vergi ve sosyal güvenlik kurumu ödemelerinde gecikmeler olduğu, vergi ve sosyal güvenlik kurumu ödemelerinin önceliklendirilmesine dikkat edileceği belirtilmiştir.

Sonuç olarak, vergi ve sosyal güvenlik prim ödemeleri zamanında yapılarak Şirket bütçesinden fazla ödemeye sebebiyet verilmemesi gerekmektedir.

BULGU 15: Yönetim Kurulu Toplantılarına Katılmayan Yönetim Kurul Üyelerine Huzur Hakkı Ödenmesi Sebebiyle Şirketin Zarara Uğratılması

Şirketin Yönetim Kurulu üyelerinden bazılarının yönetim kurulu toplantılarına katılmadıkları halde yönetim kurulu huzur hakkı aldıkları görülmüştür.

Şirket Yönetim Kurulu üyelerinin bazılarının 2023 yılında katılması gereken toplantılar ile katılmadıkları toplantılar ve bu toplantılar için aldıkları huzur hakları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 12: Huzur Hakkı Alınan Toplantı Sayıları

Sıra No	Yönetim Kurulu Üyesi	Katılması Gereken Toplantı Sayısı	Katıldığı Toplantı Sayısı	Huzur Hakkı Aldığı Toplantı Sayısı
1	E.C. A	75	14	75

2	D. O	119	51	119
3	G. K	92	31	92
4	S. S	27	6	27

Tablodan; yönetim kurulu üyelerinden bazılarının görevli oldukları süre içerisinde birçok toplantıya katılmadıkları ancak bu toplantılar için huzur hakkı aldıkları görülecektir. Örneğin Yönetim Kurulu Üyesi E.C.A 2023 yılında görev süresince yapılan 75 adet toplantının yalnızca 14'üne katılmasına karşın tamamı için huzur hakkı almıştır. Yine G.K 92 adet toplantının yalnızca 14'üne katılmasına karşın tamamı için huzur hakkı almıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 394'üncü maddesine göre; yönetim kurulu üyelerine, tutarı esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve yıllık kârdan pay ödenebilir.

Ayrıca Mezkûr Kanun'un 365 inci maddesine göre anonim şirket; yönetim kurulu tarafından yönetilir ve temsil olunur. Buradan hareketle; yönetim kurulu toplantılarına katılmayan bir yönetim kurulu üyesinin (özellikle de temsil yetkisi olmayanların), yönetim fonksiyonunu yerine getirebildiğini söylemek mümkün olamayacaktır.

Yargıtay 23'üncü Hukuk Dairesi bir kararında¹ davaya konu dönem içerisinde yönetim sorumluluğu ve temsil yetkisi bulunmayan ve yönetim kurulu toplantısına katılmamış olan davacının huzur hakkı alacağı bulunduğu kabulünün mümkün bulunmadığını ifade etmiştir.

Yapılan incelemede; 2023 yılında yönetim kurulu üyesi oldukları halde yönetim kurulu toplantılarına katılmayan üyelere, katılmadıkları bu toplantılar için huzur hakkı ödendiği tespit edilmiştir.

Şirket cevabında, yönetim kurulu üyelerinin mali ve yönetsel birtakım sorumluluklarının bulunduğu, yönetim kurulu üyelerine üstlenmiş oldukları tüm bu sorumluluklar ve risklerin karşılığı olarak huzur hakkı ödemesi yapıldığı, 6102 sayılı Yeni TTK'nın 394'üncü maddesinin; Yönetim kurulu üyelerine, tutarı esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla belirlenmiş olmak şartıyla huzur hakkı, ücret, ikramiye, prim ve yıllık kârdan pay ödenebilir şeklinde yeniden düzenlendiği, dolayısıyla yeni TTK'nın lafzında her toplantı günü için bir ücret verilir ifadesinin kaldırıldığı belirtilmiştir. Yine Yargıtay 11.Hukuk Dairesi'nin 08.01.2020 Tarihli 2019/1419 Esas 2020/164 Karar sayılı kararından bahsedilerek; huzur hakkının her toplantı için ayrı ayrı belirlenebileceği gibi aylık olarak belirli bir ücret

¹Y.23.HD. 24.10.2011 T. E.2011/178, K.2011/1235.

biçiminde de tespit edilebileceği, ücretin miktarının ise şirketin mali yapısı, şirketin bu yöndeki uygulaması, yönetim kurulunun bu iş için harcadığı emek ve mesai ile orantılı olması gerektiği vurgulanmış ve Yönetim Kurulu üyelerinin huzur haklarının Genel Kurul Kararı ile aylık net olarak belirlendiği ifade edilmiştir.

6102 sayılı Kanun'un 374'üncü maddesine göre genel olarak yönetim kurulu ve kendisine bırakılan alanda yönetim, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış bulunanlar dışında, şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir.

Bu hüküm kapsamında alınacak kararların alınacağı yer pek tabidir ki yönetim kurulu toplantılarıdır. Bu toplantılara neredeyse hiç katılmayan yönetim kurulu üyelerinin özellikle de kamusal sermayesi olan bir belediye şirketinde kendisinden beklenen görevleri tam anlamıyla yerine getirdiğini söylemek de pek mümkün olamayacaktır.

Ayrıca bulguda huzur haklarının ödenmesinin toplantı başına veya aylık olarak ödenmesi eleştirilmemiş olup, temel eleştiri konusu alınan huzur hakkı ücreti karşısında hiç bir toplantıya katılmayan yönetim kurulu üyelerinin varlığıdır. Yönetim kurulu, kurul halinde faaliyet gösteren bir yapıdır. Dolayısıyla bu yapıyı oluşturan üyelerin kurul toplantılarına katılmaları bir gerekliliktir.

Bu itibarla; Şirketi yönetme görevi olan yönetim kurulu üyelerinin toplantıya katılımlarında gerekli özen yükümlülüklerini yerine getirmelerinin sağlanması, ayrıca toplantıya katılmadıkları halde ödenen huzur haklarının şirkete geri kazanılması için gerekli işlemlerin ivedilikle yapılarak şirket zararlarını telafi edici önlemlerin alınması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Vadesinde Tahsil Edilemeyen Alacaklar İçin Yılsonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde "Vadesinde Tahsil Edilemeyen Alacaklar İçin Yıl Sonunda Faiz Tahakkuk Ettirilmemesi" başlığıyla Bulgu 3 olarak yer almaktadır.
Finansal Kiralama İşlemleri İçin Belediye Meclisi Kararı Alınmaması	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "Finansal Kiralama İşlemleri İçin Belediye Meclisi Kararı Alınmaması" başlığıyla Bulgu 8 olarak yer almaktadır.
Vergi Borçlarının Zamanında Ödenmemesi Nedeniyle Fazladan Maliyete Katlanılması	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Sayıştay Denetim

			Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "Vergi Borçlarının Zamanında Ödenmemesi Nedeniyle Ek Mali Külfete Katlanılması" başlığıyla Bulgu 14 olarak yer almaktadır.
Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertleri İçin Yapılan Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşlanması	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde " Bazı Şirket Çalışanları ve Aile Fertleri İçin Yapılan Özel Sağlık Sigortası Bedellerinin Şirket Bütçesinden Karşlanması" başlığıyla Bulgu 5 olarak yer almaktadır.
İşçilere Yasal Limitin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun "Diğer Bulgular" bölümünde "İşçilere Yasal Limitin Üzerinde Fazla Çalışma Yaptırılması" başlığıyla Bulgu 10 olarak yer almaktadır.
İşçilerin Kanunda Belirtilen Yıllık İzinlerinin Kullanılmaması	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun

			“Diğer Bulgular” bölümünde "İşçilerin Birikmiş Yıllık Ücretli İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmasına İlişkin Tedbirlerin Alınmaması" başlığıyla Bulgu 2 olarak yer almaktadır.
Belediyenin Ortağı Olduğu Şirkette İdareyi Temsil Eden Yönetim Kurulu Üyeliğinin Usulüne Uygun Olarak Belirlenmemesi	2022	Yerine Getirilmedi	2023 yılı Sayıştay Denetim Raporunun “Diğer Bulgular” bölümünde "Belediyenin Ortağı Olduğu Şirkette İdareyi Temsil Eden Yönetim Kurulu Üyeliğinin Usulüne Uygun Olarak Belirlenmemesi" başlığıyla Bulgu 6 olarak yer almaktadır.